

Cosmin Marinescu: Dezechilibrele externe, cel mai serios semnal de alarma la adresa sustenabilitatii si competitivitatii economice a României

Economia României a înregistrat o crestere semnificativa în perioada post-pandemie, inclusiv în acest an, iar cel mai serios semnal de alarma la adresa sustenabilitatii si competitivitatii economice a României o reprezinta dezechilibrele externe, considera consilierul prezidential, Cosmin Marinescu.

"Economia României a înregistrat o crestere semnificativa în perioada post-pandemie, inclusiv în anul curent. Datele statistice ne arata o crestere economica robusta, de 5% pe primele 9 luni ale anului, în ciuda unui context economic fragil la nivel mondial, dar mai ales în plan regional, pe fondul razboiului declansat de Rusia împotriva Ucrainei. Motorul cresterii economice ramâne în continuare consumul, în detrimentul investitiilor, cu precadere în prima jumatate a anului. În cel de-al treilea trimestru, prin cresterea de 13%, investitiile au înregistrat însa un reviriment important. Cu toate acestea, cresterea economica este bazata în continuare pe avansul consumului, care conduce la adâncirea dezechilibrelor externe catre valori record, pe contrasens cu evolutiile din regiune. (...) Dezechilibrele externe reprezinta probabil cel mai serios semnal de alarma la adresa sustenabilitatii si competitivitatii economice a României. Aceste dezechilibre, perpetuate pe modelul deficitelor gemene, reflecta probleme structurale acumulate de-a lungul anilor, România fiind nevoita sa gestioneze criza sanitara având cea mai fragila situatie bugetara dintre tarile UE la sfârșitul anului 2019, de unde si procedura de deficit excesiv", a scris Cosmin Marinescu, pe blogul personal.

El a subliniat însa ca prioritatile investitionale din proiectul de buget pentru 2013, prin alocarea programata de 7,2% din PIB, constituie premise pozitive pentru inversarea contributiei factorilor la cresterea economica în favoarea investitiilor - bazate în special pe fondurile europene.

Conform datelor prezentate de acesta, în primele 9 luni ale anului 2022, deficitul de cont curent a depasit 20 miliarde de euro, iar perspectivele sunt în continuare îngrijoratoare, cu riscul de a atinge un deficit de cont curent de 9% din PIB la finele anului, având în vedere excesul de cerere înca prezent în economie si adâncirea puternica a deficitului balantei comerciale.

Cosmin Marinescu a semnalat ca adâncirea sistematica a deficitului de cont curent reflecta, ca factor explicativ principal, declinul semnificativ al soldului economii - investitii la nivelul sectorului guvernamental, iar influenta puternica a sectorului public este în contrast clar cu situatia de dinaintea crizei financiare din 2008, atunci când deteriorarea contului curent a fost generata preponderent de expansiunea sectorului privat, în anumite privinte nesustenabila, în contextul unui output-gap puternic pozitiv.

Pe de alta parte, a subliniat el, balanta comerciala este un factor puternic de înrautatare a situatiei contului curent, iar datele aferente primelor 9 luni ale acestui an contureaza în continuare o imagine îngrijoratoare. Deficitul comercial a ajuns la 25 miliarde euro, cu aproape 50% mai mare fata de perioada similara din 2021, fiind determinat partial si de cresterea mai puternica a preturilor importurilor fata de preturile exporturilor.

Consilierul prezidential a reamintit ca executia bugetara pe primele 10 luni ale anului indica un deficit de 3,4% din PIB, iar nivelul la zi al deficitului bugetar contureaza încadrarea în tinta anuala asumata, de 5,7% din PIB - deficit bugetar cash, dar a mentionat ca, în perspectiva anului 2023 si nu numai, sunt necesare eforturi sporite pentru cresterea sustenabila a ponderii în PIB a veniturilor fiscale, astfel încât reducerea în continuare a deficitului bugetar sa fie sustinuta si pe partea de venituri.

"Veniturile fiscale au crescut în termeni nominali cu aproape 23%, însa principalul aliat al acestei performante a fost inflatia, prin cresterea puternica a tuturor preturilor. Aceasta evolutie nu se va mai putea repeta în 2023, ceea

ce va muta accentul administrării fiscale din planul performanțelor cantitative în cel calitativ, al eficienței colectării fiscale. Investițiile din fonduri europene sunt instrumentele vitale prin care economia își poate redobândi vigoarea, reziliența și competitivitatea. Datele recente indică însă necesitatea unui efort administrativ sporit pentru impulsivarea investițiilor din fonduri europene, a căror execuție în implementare este suboptimală până la acest moment. Pe de altă parte, investițiile straine directe au înregistrat constant o evoluție favorabilă, cu o creștere de circa 15% pe primele 9 luni ale anului, ceea ce arată că mediul de afaceri din România este în continuare atractiv pentru investitorii externi", mai arată Cosmin Marinescu în analiza postată pe blog.

Astfel, el subliniază că, în contextul economic și de securitate actual, ținând cont de riscurile și vulnerabilitățile existente, prudența și responsabilitatea în privința finanțelor publice sunt imperative, iar reformele și investițiile din fonduri europene trebuie susținute și accelerate la maximum.

"În acest sens, bugetul pentru 2023 trebuie să fie un buget robust, credibil, care să susțină angajamentul de consolidare fiscală - prin reducerea sustenabilă a deficitului bugetar în țintele asumate, implementarea PNRR și absorbția integrală a fondurilor europene, asigurând protecția adecvată a celor mai vulnerabile categorii sociale în raport cu inflația, dar și faza de criză energetică și riscurile acesteia în perioada de iarnă", a menționat el.

În ceea ce privește inflația, Cosmin Marinescu a explicat că aceasta "nu apare și dispare ca și cum aprinzi și stingi un bec în casă", iar procesul de dezinflație, de reducere a intensității inflației, are nevoie de un anumit timp și de acomodarea unor ajustări în economie, legate inclusiv de creșterea ratelor dobânzii.

"În acest sens, data fiind necesitatea unei politici monetare consecvente cu obiectivul definitoriu privind țintirea inflației, care să confere credibilitate și încredere, se poate anticipa că 2023 va fi anul dezinflației", a punctat Marinescu.

Pe plan extern, Cosmin Marinescu a semnalat că economia globală continuă să se confrunte cu multiple provocări la adresa stabilității și predictibilității, amplificate de inflația record, precum și de implicațiile economice și de securitate ale războiului din Ucraina.

"Probabil că traversăm perioada cu cea mai mare densitate în materie de crize din ultimul secol, care își vor pune amprenta, profund, pe evoluțiile din următoarele decenii. Sunt crize eterogene declanșate de cauze simultane, aparent independente, până la un punct, dar cu implicații multiple, care se întrepătrund și se interconditionează reciproc în domenii dintre cele mai diverse. Spirala crizelor a fost pusă în mișcare de criza sanitară generată de pandemia de Covid-19, urmată de un lockdown economic care a perturbat lanțurile globale de aprovizionare. La acestea s-au adăugat, pe final de 2021, criza energetică din Europa, apoi, la începutul lui 2022, războiul și criza de securitate în plan regional, context care culminează în prezent cu inflația generalizată și creșterea costurilor de finanțare", explică el.

Redresarea economică post-pandemie, a adăugat Consilierul prezidențial, și-a pierdut avântul la nivel global, iar cele mai recente prognoze macroeconomice indică perspective mult mai rezervate, însă contextul economic general este dominat de incertitudini semnificative, de unde și o foarte puternică volatilitate la nivelul celor mai titrate prognoze, a căror acuratețe are mult de suferit. De aici implicațiile și riscurile aferente la nivelul deciziilor de politică economică.

"FMI și OCDE au retrogradat estimările de creștere economică globală pentru 2023, iar estimările pentru SUA, Zona Euro și UK sunt destul de modeste. Riscurile recesioniste sunt preconizate a fi perspectiva dură cu care unele economii se vor confrunta în continuare. România nu face parte din aceste scenarii recesioniste, însă nu pot fi excluse anumite efecte de contagiune, de natură să încetinească unele categorii de exporturi și creșterea economică estimată pentru anii următori", mai arată el în analiza "Riscuri și provocări macroeconomice - perspective pentru 2023".

Cosmin Marinescu atentioneaza ca inflatia persista si este principala provocare la adresa stabilitatii economice, afectând substantial puterea de cumparare a categoriilor sociale cu venituri reduse. De aici si nevoia imperativa a masurilor de sprijin, cât mai bine tintite si dozate corespunzator, astfel încât sa nu perpetueze spirala cresterii preturilor.

El subliniaza, de asemenea, ca ca politicile monetare ale marilor banci centrale au fost aruncate în lupta anti-criza, fara rezerve, din dorinta de salvare a economiei de efectele nefaste preconizate ale pandemiei si, ca atare, autoritatile monetare au raspuns, înca de la începutul pandemiei în 2020, prin reducerea fara precedent a ratelor dobânzii de politica monetara si cresterea rapida a ofertei de bani din economie.

"În a doua jumatate a anului curent, date fiind consecintele dureroase ale inflatiei actuale, politicile monetare indica o schimbare decisiva de directie, poate chiar întârziata în unele privinte. Astfel, politica monetara devine acum prociclica, pe buna dreptate, fapt care va frâna inevitabil ritmul de crestere a economiei, cu precadere pe directiile sale de crestere mai putin sustenabile, ceea ce accentueaza totusi riscurile recesioniste. Efortul bugetar masiv pe care guvernele si l-au asumat în pandemie, atât în plan sanitar, cât si prin politicile fiscale anti-criza, a condus la deficite bugetare semnificative în majoritatea statelor UE, în SUA si UK, deficite care nu au fost înca îndeajuns atenuate. Desi se astepta ca efortul bugetar anti-criza sa se diminueze în 2021, multe state membre au decis sa sustina în continuare cheltuieli publice cu o componenta permanenta considerabila. Ca urmare, deficitele bugetare au scazut mai putin decât ar fi presupus redresarea economica, iar soldul bugetar primar structural a continuat sa se deterioreze", explica Marinescu.

El a mai aratat ca devine tot mai dificila consolidarea fiscala, în conditiile în care mare parte si din povara crizei energetice a fost preluata, cel putin temporar, de bugetele statale. Pe de alta parte, gratie inflatiei generalizate, finantele publice se consolideaza mai usor si mai degraba în termeni nominali, nu neaparat si din punct de vedere structural. Dificultatile bugetare vor interveni pe masura ce inflatia si implicatiile sale nominale vor intra pe un trend mai consistent de reducere, asa cum se preconizeaza pentru 2023.

Datoriile publice acumulate puternic în ultimii ani reprezinta, în opinia sa, o alta consecinta directa a politicilor economice din pandemie. Limitele acestor datorii vor deveni tot mai rigide în privinta accesului la finantare si a capacitatii finantelor publice de a face fata unor noi socuri.

"Ponderea în PIB a datoriilor publice a crescut consistent în majoritatea statelor UE, dar si în SUA sau Marea Britanie. În continuare, politicile bugetare expansioniste si cresterea costurilor de finantare contureaza riscul ca anii urmatori sa fie gravati de o noua revenire în spectrul crizei datoriilor suverane", a punctat consilierul prezidential.